

Imię i nazwisko _____ Klasa _____ Data _____

Grupa A

13 zadań · 34 punkty · 90 minut · bez słownika · pisz czytelnie · w zadaniach otwartych liczy się poprawna forma i pisownia.

Zadanie 1. (0–4)

OTWARTE

Przeczytaj tekst. Oceń, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

Skąd jesienią kolorowe liście?

Latem liście większości drzew są zielone. Odpowiada za to chlorofil — barwnik, dzięki któremu roślina wykorzystuje światło słoneczne do wytwarzania pokarmu. Chlorofilu jest w liściu tak dużo, że zastania inne barwniki, które też się w nim znajdują.

Gdy dni stają się krótsze i chłodniejsze, drzewo przygotowuje się do zimy. Przestaje wytwarzać chlorofil, a ten, który był w liściach, stopniowo się rozkłada. Wtedy ukazują się żółte i pomarańczowe barwniki, zwane karotenoidami. Były w liściu przez całe lato, tylko ich nie widzieliśmy.

Czerwień i purpura mają inne pochodzenie. W liściach niektórych drzew, na przykład klonów, jesienią powstają nowe barwniki — antocyjany. Najwięcej jest ich wtedy, gdy dni są słoneczne, a noce chłodne. Dlatego po takiej jesieni parki są wyjątkowo kolorowe.

Na koniec u nasady ogonka liściowego tworzy się warstwa komórek, która oddziela liść od gałęzi.

Wystarczy wtedy podmuch wiatru, by liść spadł. Moim zdaniem jesienny park to najpiękniejsza lekcja biologii, jaką można sobie wyobrazić.

1. Według autora barwę zmieniają tylko liście klonów. — P / F
2. Krótsze i chłodniejsze dni to dla drzewa znak, że zbliża się zima. — P / F
3. Jesienią drzewo wytwarza więcej chlorofilu niż latem. — P / F
4. Klon jest przykładem drzewa, w którego liściach powstają antocyjany. — P / F

1. 0 1 2 3 4

Zadanie 2. (0–1)

ZAMKNIĘTE

Jaki jest główny cel tekstu?

- A. wyjaśnienie, dlaczego liście jesienią zmieniają kolor
- B. przedstawienie historii biologii
- C. zachęcenie do sadzenia klonów
- D. opisanie wycieczki do parku

Zadanie 3. (0–1)

ZAMKNIĘTE

Co znaczy zdanie „Były w liściu przez całe lato, tylko ich nie widzieliśmy”?

- A. żółte barwniki były zastąpione przez chlorofil
- B. żółte liście spadły latem
- C. latem liście były żółte
- D. barwniki powstały w nocy

Odpowiedz na pytania na podstawie tekstu.

1. Co sprawia, że liść spada z drzewa?
2. Po jakiej jesieni parki są szczególnie kolorowe?

4. 0 1 2

Przeczytaj fragment utworu. Oceń, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

Adam Mickiewicz, „Pan Tadeusz” (Księga pierwsza, fragment)

Litwo! Ojczyzno moja! ty jesteś jak zdrowie;
Ile cię trzeba cenić, ten tylko się dowie,
Kto cię stracił. Dziś piękność twą w całej ozdobie
Widzę i opisuję, bo tęsknię po tobie.
Panno święta, co Jasnej bronisz Częstochowy
I w Ostrej świecisz Bramie! Ty, co gród zamkowy
Nowogródzki ochraniasz z jego wiernym ludem!
Jak mnie dziecko do zdrowia powróciłaś cudem
(Gdy od płaczącej matki, pod Twoją opiekę
Ofiarowany, martwą podniosłem powiekę;
I zaraz mogłem pieszo, do Twych świątyń progu
Iść za wrócone życie podziękować Bogu),
Tak nas powrócisz cudem na Ojczyzny łono.
Tymczasem przenoś moją duszę utęsknioną
Do tych pagórków leśnych, do tych łąk zielonych,
Szeroko nad błękitnym Niemnem rozciągnionych;
Do tych pól malowanych zbożem rozmaitem,
Wyzłacanych pszenicą, posrebrzanych żytem;
Gdzie bursztynowy świerzop, gryka jak śnieg biała,
Gdzie panieńskim rumieńcem dzięcielina pała,
A wszystko przepasane jakby wstęgą, miedzą
Zieloną, na niej z rzadka ciche grusze siedzą.

Objaśnienia: gród nowogródzki — Nowogródek; świerzop — polne ziło o żółtych kwiatach; dzięcielina — koniczyna; pała — płonie; miedza — pas ziemi między polami.

1. Krajobraz przedstawiony jest jako szary i smutny. — P / F
2. Osoba mówiąca nazywa Litwę swoją ojczyzną. — P / F
3. W opisie pól pojawiają się pszenica i żyto. — P / F
4. Osoba mówiąca opisuje morze i statki. — P / F

5. 0 1 2 3 4

Zadanie 6. (0–1)**ZAMKNIĘTE**

Fragment, który otwiera „Pana Tadeusza” i zawiera zwrot do ojczyzny oraz do Matki Boskiej, to:

- A.** inwokacja **B.** ballada **C.** tren **D.** epilog

Zadanie 7. (0–1)**ZAMKNIĘTE**

Do kogo, oprócz ojczyzny, zwraca się osoba mówiąca?

- A.** do sąsiada **B.** do Matki Boskiej **C.** do króla **D.** do brata

Zadanie 8. (0–2)**OTWARTE**

Odpowiedz na pytania na podstawie fragmentu utworu.

1. Wypisz z fragmentu dwa epitety opisujące przyrodę.

2. Dlaczego osoba mówiąca porównuje ojczyznę do zdrowia? Wyjaśnij.

8. 0 1 2

Zadanie 9. (0–2)**OTWARTE**

Wypisz ze zdania imiestów i nazwij jego rodzaj.

1. Przeczytana książka leżała na stole. — _____

2. Płynąca rzeka szumiała cicho. — _____

9. 0 1 2

Zadanie 10. (0–2)**OTWARTE**

Nazwij rodzaj zdania podrzędnego.

1. Wiem, że jutro będzie padać. — _____

2. Zostałem w domu, ponieważ byłem chory. — _____

10. 0 1 2

Zadanie 11. (0–3)**OTWARTE**

Zapisz poprawnie (zasady pisowni obowiązujące od 1 stycznia 2026 r.).

1. (nie)najlepiej — _____

2. (p/P)lac (l/L)itewski — _____

3. (na)prawdę — _____

11. 0 1 2 3

Zadanie 12. (0–1)**ZAMKNIĘTE**

Co znaczy frazeologizm „mieć muchy w nosie”?

- A.** mówić na próżno **B.** mieć zły humor **C.** zachować sekret **D.** szybko uciec

Wybierz jeden temat i napisz wypracowanie. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

1. Czy warto wracać do miejsc, z którymi łączą nas wspomnienia? Napisz rozprawkę. Odwołaj się do „Pana Tadeusza” oraz innego utworu literackiego.
2. Napisz opowiadanie o powrocie bohatera do miejsca, które pamięta z dzieciństwa. Wykorzystaj motyw tęsknoty.

ROZWIĄZANIE

13.

0

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10